

Groepsondernemingsraad Rijk

Weekbericht Zomereditie

Jaargang 2023, Nummer (week) 34, 25 augustus 2023

In het weekbericht van de Groepsondernemingsraad Rijk (GOR Rijk) vind je de actuele berichtgeving van de GOR Rijk.

Wil je in contact komen met de GOR Rijk? Mail ons: [postbus GOR Rijk](mailto:postbus@gorrijk.nl)

Onderwerpen in dit GOR Rijk weekbericht:

De zomergast van deze week: Harmen Harmsma

Wist je dit al?

- ✓ Oplossing puzzel 4
- ✓ Hersentraining: Opgave puzzel 5

Boeken- en wandeltips

Interessante bijeenkomsten

- ✓ Reuring!Café: Buitengewoon (on)beperkt
- ✓ De AS draait door: Sociale veiligheid en de OR

Tegeltjeswijsheid

De zomergast van deze week: Harmen Harmsma

Deze zomer interviewen we als GOR Rijk een aantal interessante personen, wat gaan ze de komende periode doen, waar houden zij zich door het jaar heen mee bezig en welke tips hebben zij voor collega's die thuisblijven deze zomer?

Leer onze zomergasten beter kennen in deze zomerspecials!

Deze week is onze zomergast:

Harmen Harmsma

Harmen is directeur-generaal bij DUO en lid van de stuurgroep 'Staat van de uitvoering', hij heeft het onder andere over het belang van werken met passie en maatwerk in de dienstverlening.

Ik ben deze zomer op vakantie geweest naar Schotland. Het was voor mij voor het eerst sinds de coronapandemie dat ik weer op vakantie ging naar het buitenland. Schotland is een van mijn favoriete bestemmingen, het was heerlijk om daar weer te zijn. Samen met mijn vrouw heb ik op drie verschillende plaatsen gezeten. We huren daar dan een huisje en gaan leuke dingen doen in de omgeving zoals wandelen met onze twee honden, een labrador en een heidewachtel; honden die wel van beweging houden. Het was echt geweldig mooi weer dus we zijn veel buiten geweest. We zaten midden in de natuur, daar zie je vogels en andere wilde dieren zoals reeën. De ontspanning die ik krijg van het buiten zijn heb ik ook echt nodig om weer op te laden. Ook door het jaar heen ga ik veel naar buiten.

Ik ben een groot liefhebber van whisky en laat dat nou een hele goede combinatie zijn met Schotland! We hebben dan ook een aantal distilleries (distilleerderijen) bezocht. We gaan dan niet voor de standaard excursie, maar zoeken naar de wat meer bijzondere beleving. Ik vind het geweldig om de passie en het enthousiasme te zien waarmee men daar aan het werk is. We waren bij een grote distillerie waar ze een tour deden over het landgoed. Zij lieten de geschiedenis van het landgoed en de distillerie zien door op verschillende locaties op het landgoed met acteurs het verhaal te vertellen. Op deze manier leer je hun filosofie goed kennen. Ze zijn bijvoorbeeld erg gericht op duurzaamheid en pasten de nieuwbouw van de distillerie ook helemaal aan in de natuurlijke omgeving. Hierdoor is een prachtig gebouw ontstaan. Tussendoor mocht je uiteraard whisky proeven en kreeg je een heerlijke picknick. Op een andere distillerie, die nog maar een paar jaar in productie is, werd ook handig gebruik gemaakt van de omgeving. Er stond een oude vervallen monumentale boerderij en de eigenaar heeft die een paar jaar geleden omgebouwd tot een distillerie, rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen die de boerderij heeft. Die ontwikkeling in harmonie met de omgeving vind ik heel mooi en inspirerend om te zien.

Mijn vakantie zit er nu echt op, ik ga waarschijnlijk pas met de kerst weer vrij nemen. Het is een drukke tijd voor de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Binnenkort start het volgende studiejaar en er is een nieuw stelsel rondom de basisbeurzen. We zijn trots op hoe we dit nieuwe stelsel hebben kunnen vormgeven. Binnen een week nadat het besluit door de Eerste Kamer was genomen hebben we de voorlichtingscampagne kunnen starten. We zien dat op dit moment ruim zesennegentig procent van alle studenten zich heeft aangemeld. Die laatste procenten hopen we deze maand ook nog te bereiken, zodat de start van het studiejaar in september zo soepel mogelijk verloopt.

Wat ook veel aandacht vraagt is dat we als DUO negatief in de pers zijn geweest over hoe de controle van uitwonende studenten de afgelopen jaren is gegaan. We zijn heel zorgvuldig aan het kijken of er onbedoelde effecten bij de uitvoering van die controles zijn ontstaan. Kunnen er verbeteringen in het proces worden aangebracht hebben we wellicht signalen gemist? Het is heel belangrijk om met elkaar goed vast te stellen wat er is gebeurd. De berichtgeving maakt diepe indruk op ons allemaal.

Wat mij verder opvalt is dat er heel veel gesprekken en publicaties zijn over de overheid en dit is zeker niet altijd positief, meestal niet zelfs. Medewerkers die op dit moment starten bij DUO hebben vaak een enorme drive om in het publieke domein aan de slag te gaan. Om hun bijdrage te leveren aan de mooie opdracht die we als DUO hebben om de taken die we gekregen hebben efficiënt maar vooral ook zodanig uit te voeren dat betrokken burgers, studenten en onderwijsinstellingen goed geholpen zijn. Daarbij is het belangrijk om als bestuurder in de publieke dienstverlening met alle managers en medewerkers van DUO te zorgen dat we de signalen die we uit die gesprekken en publicaties halen goed een plek geven in ons werk. En ondanks de negatieve publiciteit toch de positieve energie te houden om te zorgen dat we de goede dingen doen. Waar degenen die zaken met ons doen het gevoel hebben dat ze geholpen en gehoord zijn, en dat we dat met ongelooflijk veel passie en werkplezier kunnen en mogen doen. De energie en ideeën die mensen daarbij meenemen willen we graag een plek geven.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Een andere interessante vraag waarmee ik de afgelopen jaren bezig ben is: hoe krijgen we de dienstverlening op het niveau dat we willen? Deze vraag speelt Rijksbreed bij "Werk aan uitvoering" en ook bij de "manifestgroep", het samenwerkingsverband van uitvoeringsorganisaties, zijn we daarover volop met elkaar in gesprek. Om van elkaar te leren en elkaar te inspireren. Hoe kunnen we heel concreet de menselijke maat en maatwerk, zichtbaar en voelbaar, een plek geven in de dienstverlening? Dat zijn echt grote thema's.

Er wordt ontzettend hard gewerkt en dan is het heel zuur als daar negatieve publiciteit op ontstaat. Tegelijkertijd voelen we met zijn allen ook de noodzaak om kritisch te kijken naar ons eigen werk; sluiten er geen dingen in die we niet voor ogen hadden? We willen de burger echt helpen, met menselijkheid en op maat, dan is het goed om kritisch te blijven op je eigen werk.

De medezeggenschap is de achteruitkijkspiegel van de bestuurder, zij brengen mede de signalen en de boodschappen uit de organisatie in beeld. Laten we met zijn allen kritisch en positief aan de organisatie blijven bouwen. Een open gesprek met elkaar kunnen houden is zo belangrijk, overal in de organisatie trouwens, anders kom je er echt niet. Wees kritisch en constructief, help elkaar verder, we hebben een gezamenlijk doel voor ogen.

Ik ben lid van de stuurgroep [Staat van de uitvoering](#), vorig jaar hebben we onze eerste publicatie "[Staat van de uitvoering](#)" gelanceerd. Dit is een publicatie in het verlengde van alle standen van de uitvoering en op basis van onderzoek en veel gesprekken en discussies over de samenwerking tussen beleid, uitvoering en politiek. We hebben opgeschreven wat we zien en wat belangrijk is. De boodschap is dat er een fundamentele verandering van denken en doen nodig is omdat anders het systeem van de uitvoering vast gaat lopen waardoor we de dienstverlening aan burgers en ondernemers niet meer kunnen garanderen. Dat vraagt om vergaande vereenvoudiging en vermindering van de complexiteit, mogelijkheden voor betrouwbare en verantwoorde uitwisseling van gegevens en betrokkenheid van de uitvoering vanaf het begin. Trek hierbij als beleid en uitvoering samen gelijkwaardig op. Als politiek moet je goed voor ogen hebben wat het doel is en dan samen met beleid en uitvoering optrekken om de juiste weg naar dat doel te vinden.

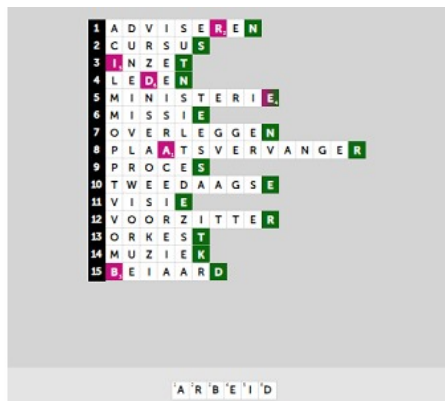
Het plan is om elk jaar een "Staat van de uitvoering" te publiceren rondom de dag van de publieke dienstverlening. Het is mooi als alle uitvoeringsorganisaties hun eigen standen uitgeven, met daarin waar zij tegenaan lopen. Heel goed om dit met elkaar te delen en zo van elkaar te leren.

Mijn tip voor collega's is er eentje in het kader van duurzaamheid en passie: ik ben betrokken bij een lokaal [herenboerderij-initiatief](#). Met zo'n initiatief ga je met ongeveer tweehonderd gezinnen je eigen voedsel produceren op je eigen boerderij. Zo pak je de regie terug op zoiets belangrijks als je eigen eten. Behalve lekker en gezond, is dat ook nog eens leuk en leerzaam. Er zijn al achttien Herenboerderijen verspreid over heel Nederland, en nog eens tientallen in oprichting. Kijk dus eens op de website van herenboeren Nederland welke initiatieven er al bij jou in de buurt zijn en sluit je aan!

Als laatste: zorg dat je elkaar helpt de juiste dingen te doen, binnen je eigen organisatie of in de samenwerking met anderen, zoek elkaar op en help elkaar.

Wist je dit al?

Oplossing puzzel 4

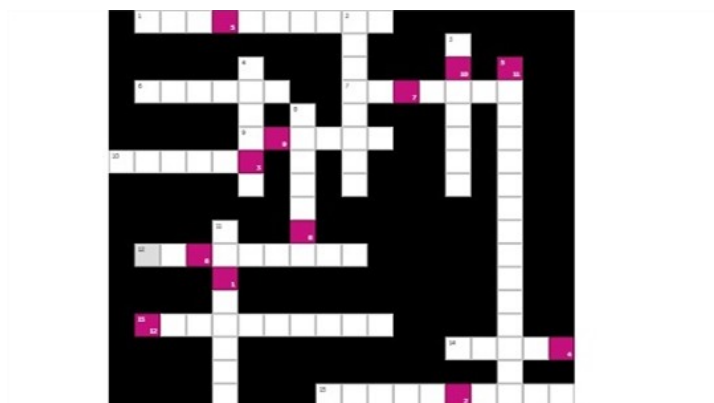
Hierboven vind je de oplossing van de puzzel die we vorige week plaatsten in de zomereditie van het weekbericht.

De oplossing van de puzzel was:

Arbeid

Helaas ook deze week geen inzendingen met goede oplossingen. Het aantal goede inzendingen tot en met puzzel 4 bedraagt nog steeds "2". Nog twee keer volop kans op dat leuke prijsje!

Hersentraining: Opgave puzzel 5

Om de hersenen ook deze week in optimale conditie te houden, bieden we je weer een nieuwe puzzel aan:

Horizontaal

- 1 Naam van de voorzitter van de GOR Rijk
- 6 Speelgeld
- 7 Besturen
- 9 Aantal departementen bij de Rijksoverheid
- 10 Voedsel
- 12 Voertuig
- 13 Plaats in Nederland
- 14 Uitroep
- 15 Naam van de huidige bestuurder van de GOR Rijk

Verticaal

- 2 Regen
- 3 Rivier in Duitsland
- 4 Aantal leden van de GOR Rijk (bezette zetels)
- 5 Vaagheid
- 8 Altijd groene heester
- 11 Maand van het jaar

Voor de puzzel van deze week geldt:

- We hebben deze week een kruiswoordpuzzel gemaakt;
- Heb je alles ingevuld, neem dan de letters uit de paarsroze vakjes over en zet deze in de juiste volgorde (van 1 tot en met 12)

De oplossing is een woord van twaalf letters.

Volgende week zetten we de oplossing in de zomerditie van het weekbericht.
Veel succes!

Onder alle inzenders met een goede oplossing van één van de zes puzzels die we tijdens de zomeredities plaatsen, verloten we na afloop een aardige prijs.

Stuur jouw oplossing **uiterlijk woensdag 30 augustus** [in via de mail](#).

Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd en de jury (de redactie van het weekbericht) behoudt zich het recht voor om bindend te beslissen bij onduidelijkheden.

Boeken- en wandeltips

Heb jij een goed boek gelezen of een mooie route gelopen?

Deel die dan met de lezers van het GOR Rijk weekbericht zomereditie.
De redactie (en de lezers) zijn je er dankbaar voor!

[Dus stuur in die tips!](#)

Onze zomergast van deze week, Harmen Harmsma is zich deze zomer aan het verdiepen in het vinden van de goede balans in de organisatie. Hoe komt die boodschap op tafel, hoe kun je kritisch en constructief met elkaar bouwen. Het boek [Radicaal openhartig](#) van Kim Scott is ontzettend inspirerend om openhartig met elkaar dit gesprek aan te gaan. Sta open voor geluiden van buitenaf, wees duidelijk en eerlijk over wat er kan en moet, en houd de kracht in wat je aan het doen bent. Ga het gesprek hierover gewoon aan.

Interessante bijeenkomsten

Reuring!Café: Buitengewoon (on)beperkt

dinsdag 26 september 2023 De Glazen Zaal, Den Haag

Buitengewoon (on)beperkt

(Overheids)organisaties en mensen met een beperking?!

REURING!Café
REURING!Cafés zijn luchtige talkshows over serieuze zaken van voor en door ambtenaren

@Reuring

debatleider **Mark Frequin**
host **Iris Westhoff**
gasten **Loes Mulder, Guusje ter Horst, Maarten Camps en Basten Quaadvlieg**

locatie **De Glazen Zaal, Prinsessegracht 26, Den Haag**
aanvang **17.00 uur**
aanmelden **www.vom-online.nl**

gebarenkaart
aanwezig

Overheidsorganisaties kunnen slecht omgaan met 'het ongewone'. Dat blijkt ook

als het gaat om 'hoe om te gaan' met medewerkers met een beperking. Mensen met een beperking worden gezien en ervaren als ongewone mensen. Daarbij kan het gaan om zowel geestelijke en als om lichamelijke beperkingen.

Deze medewerkers willen echter net zo worden behandeld als medewerkers zonder een beperking. Maar tegelijk vragen deze medewerkers om bijzondere aandacht of voorzieningen. Dat vinden overheidsorganisaties lastig. Ook voor de medewerkers zelf kan dat als ingewikkeld worden ervaren; bijzonder zijn en toch ook weer niet. Zij willen voor hun belangen opkomen. Dat vraagt een soort activisme. Dat wordt ook gedaan door de League of Extraordinary People.

Dit Reuringdebat gaat over het ongemak dat overheidsorganisaties hebben met het omgaan met mensen met een beperking, over het opkomen voor de belangen van hen, over een veel bredere doelgroep dan medewerkers met een banenafpraak, over het zien van mogelijkheden in plaats van beperkingen, en over de spanning die ervaren wordt door zowel medewerkers zelf als door leidinggevenden.

Datum: dinsdag 26 september 2023

Tijd: Inloop vanaf 16.30 uur, start 17.00 uur

Locatie: zowel online als fysiek deelnemen is mogelijk:

Fysiek: De Glazen Zaal | Prinsessegracht 26 | Den Haag

Meer informatie: [via deze website](#)

Aanmelden: [via dit formulier](#)

Kosten: gratis

De AS draait door: Sociale veiligheid en de OR

Op donderdag 28 september organiseert adviesbureau Haagse Beek haar jaarlijkse middag voor ambtelijk secretarissen. Dit jaar staat de middag in het teken van sociale veiligheid en de rol van de OR en de ambtelijk secretaris daarbij: wat kan de OR doen als deze signalen opvangt van een onveilige werkomgeving? En hoe draag je als ambtelijk secretaris bij aan een sociaal veilige werkomgeving binnen de OR?

In twee workshoprondes wordt aan de slag gegaan met dit thema. Ook is er voldoende tijd voor ontmoeting tijdens de verzorgde lunch en afsluitende borrel. De bijeenkomst vindt fysiek plaats in Utrecht. Er zijn geen kosten verbonden aan het evenement.

Datum: donderdag 28 september 2023

Tijd: van 12:30 uur - 16:30 uur

Locatie: De Kunstkamer | Utrecht

Meer informatie en aanmelden: via de [website van Haagse Beek](#)

Kosten: gratis

Tegeltjeswijsheid

Belgisch gezegde:

Water in de
kelder hebben
staan

Zou het iets te maken hebben met een mislukte verbouwing?

Nee!

Hiermee wordt bedoeld dat je broek 'hoogwater' is.

Oftewel: je broek is te kort.

Wil je jezelf aan- of afmelden voor het ontvangen van het GOR Rijk weekbericht?

Stuur dan een mailtje naar het [ambtelijk secretariaat van de GOR Rijk](#).

Voeg ons ook toe aan jouw netwerk op LinkedIn: www.linkedin.com/in/gorrijk

Wil je een **werkgroep of vergadering bijwonen** of heb je interesse in een bepaald onderwerp en wil je hier over spreken met een GOR Rijk-lid? Stuur ook dan een mailtje naar het [ambtelijk secretariaat van de GOR Rijk](#), dan brengen we je graag in contact met de juiste persoon.

Bijdragen voor het weekbericht die we **uiterlijk donderdag vóór 12:00** uur ontvangen, kunnen dezelfde week nog geplaatst worden.